

Acta sanctorum

quotquot toto orbe coluntur, vel a catholicis scriptoribus celebrantur, quae
ex Latinis et Græcis, aliarumque gentium antiquis monumentis

Quo dies tertius et quartus continentur

Bolland, Johannes

Parisiis et Romæ, 1866

Caput II. Sanctus diœcesim lustrat, templa collapsa instaurat, res ecclesiæ
suæ sedulo curat, hisque compositis, Hierosolymam peregrinatur.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72907](#)

A substituisse; quod etiam concludendum videtur ex iis, quae de Wiliario, Viennensi archiep., mox subdit, ex Adonis Chronicis, etate cit., pariter desumpta. ii Sammarthanus Gallius Christianus tom. I, p. 797.
 Claudius Robertus, aliique, quos viderim, omnes Bertero successorem sufficiunt non Paulum, sed Proculum. Porro subditur hic ab Hugone visio jam supra memorata, qua S. Eucherio, Aurelianensi episcopo, Caroli Martelli damnatio fuerit revelata. Verum, cum visio illa modo ab eruditis, nec immrito, habeatur pro commento, proliza admodum Hugonis de illa verba, que præterea ad institutum nostrum etiam non conducunt, satis duci in Sancti, quam hic edo. Vita omittere, ut et nonnulla alia, quae ad Sanctum nostrum pariter non spectant.

CAPUT II.

Sanctus dioecesum lustrat, tempora collapsa instaurat, res ecclesie sua sedulo curat, hisque compositis, Hierosolymam peregrinatur.

B Sanctus dioecesum suam lustrat, ecclesiastisq[ue] colapsas instaurat,
 * episcopum
 * extixit
 * chrismatis
 a monasterio S. Vitoni munificum se praebet, aliquo in id
 b ex Sancti amore fuit benefici.
 c Res ecclesiae Virdunensis, in Aquitanias sitas, sedulo curat.

Igitur Sacerdos eximus, episcopum * pastorali sollicitudine circumscies, ecclesias, in quibus non erant locis, extinxit *, dirutas vel in veteratas restauravit, ministeria divina ordinavit, plebes salutari doctrina edocens, et episcopali benedictione sacris chrismatis * unctione confirmans. Ipsam autem ecclesiam beati Vitoni, cui ante perceptum Pontificatus gratiam pastor et rector institutus fuerat a, tanta semper dilectione coluit et proximitate, ut curam ejus, etiam sumpto episcopatu, non dimitteret: quin potius omni eam conamine, et divinis famulatibus illustreret reddidit, praediis quoque et ecclesiasticis utensilibus ampliavit, ob prædecessorum suorum ibidem quiescentium beatam memoriam, a quibus nec corpore, nec spiritu volebat disjungi, sed in loco requiei eorum optabat consepteliri.

16 Dedit ergo eidem ecclesiae de suo proprio Raherei curtem b cum appendicis pro tumulatione sui corporis et alia perplura, ut ostendit chartarum notitia. Quidam etiam Sarco nomine, ad extremam veniens et in atrio præfatae ecclesiae se sepeliri deposcens, testamento facto, ipsam ecclesiam de rebus suis, quas possidebat in pago Virdunense, in loco, qui dicitur Ex propter fluvium ejusdem nominis c ibidem decentrem, heredem instituit, ut exinde sanctus Vitonus, et hic pater noster beatus Madelvus episcopus et abba, custodesque sancti corporis heredes essent perpetui.

17 Cujus exemplum sequutus et beati Patris amore regnus Grimbertus possessor et ipsi fundi ipsius, et haereditarum juris particeps, quidquid in eodem loco possidebat, basilicæ sancti Vitoni condonavit in mensis, campis, oleis, pratis, pascuis, concisis, silvis, aquis, aquarumque exitibus et decursibus. Qui, exinde postmodum precaria d facta, res ipsas a beato Viro jure beneficio recipit, denominato censu viginti librarum olei singulis annis in festivitate sancti Vitoni ad luminaria ecclesiae ejus, in qua preciosus idem confessor requiescit, prescripto etiam spatio, quo Sanctus ea deberet meliorata recipere. Quod testamentum precaria beatus Pontifex et Abba auctoritate sua firmavit anno tertio regni Carlomanni, qui fuit frater Caroli Magni, die Calendarum Julii anno ab Incarnatione Domini ccclxx. Indictione vii e.

18 Ceterum Aquitania sanctitatis ejus accepit magnalia, illius sepe gressibus lustrata, lacrymis rigata, doctrinis roborata, et miraculis glorificata. Res quippe, quas Virdunensis ecclesia antiquitus in ipsa regione possedit, frequenter visitabat, et Vitas seu Miracula prædecessorum suorum Pontificum secum ferebat, ut per illorum merita res illas liberius possideret, vel pagensibus dominatio carior, subjectio esset humilior. Fuerunt autem res istae: Abbatia sancti Amantii in Rotena urbe

cum appendicis, fiscus etiam Regius Maderniacus, et aliis Puliniacus nomine, donata servitorum sancti Petri et sancti Vitoni usibus ipsius beati Amantii largitione f.

19 Anno vero ordinationis sua xiii, qui erat Dom. Incarnat. ccclxxv g, delata sunt ab urbe Roma per venerabilem Grodegandum Mettensem archiepiscopum corpora sanctorum Gorgonii, Naboris et Nazarii, a successore Stephano Paulo Papa sibi concessa nono Papatus sui anno, et sequenti anno uterque decessit a saeculo Indictione quinta, et Grodegandus in monasterio, quod Gorzia dicitur, quod ipse construxerat, tumulatus veneratur, ubi postea positum est corpus sancti Gorgonii anno post obitum ejus quarto, videlicet anno Incar. Dom. ccclxxviii, regnibus jam post Pippinum filiis ejus Carlomanno et Carolo h. Dum igitur multiplici virtutum flagrare desiderio, incidit ei cogitatio ad sepulcrum vita Principis Hierosolymam pergere peregrinando.

20 Festinavit itaque implere voluntaria exhibiti, quod mente concepit divina inspiratione. Dumque in administratione itineris necessaria quæque prævidentur, principalis ecclesia, peccatis exigubitis, igne apprehenditur ac saeviente incendio succenditur.

Turbantur plebes, tolluntur ad æthera voces, Unus in urbe dolor, communis civibus horror. Tunc mens Madelveti in diversa rapitur, spiritus anxiat, corque turbatur. Tandem in se reversus, illiusque memor proverbi: Non est Magnus magnum putans, quod rount ligna et lapides, et moriuntur mortales; temporale damnum patientur tulit, ac statim in meliorem statum reparare fabricam jussit. Conventione porro facta cum artificibus, deputatisque custodibus, et ordinatis necessariis sumptibus, suadet, precatur, imperatque opus inchoare maturius, accelerare attentius, ex plere diliguntur.

His ita collatis datur alternatio votis. 21 Preparantur sumptus ac vehicula tanto itineri necessaria, eliguntur comites amore Christi ferventes, in prosperis humiles, in adversis fortis. Favos Metropolitani queruntur, assensus comprovincialium episcoporum petitur, nec negatur. Tristantur tanti comparsis absentia, latentur de ejus justitia, precantur, illi adresse Christi presentiam, non defore Spiritus Sancti gratiam. Benedictionem rogant rogati, salutant salutati. Eorum demum consilio ordinatur ecclesia, commendatur plebs commissa. Sic accepta benedictione, et data, exit novus Hospes in cordis laetitia.

22 Fulcitur cuneis, quos nectit amor pietatis : iter illud suscipit, Fletus ora rigant, singultus pectora quassant. Flet pius ipse gregem prospectans flere se quentem : Compulit, ut redeant, illi ferventius instant, Ora, manusque pedes stringunt, mulctetur gementes, Ingeminatur Ave, Salve, felixque Valeto. Vixque posthæc multi precibus elapsus eorum manibus iterum firmat eos benedictionibus, monens et deprecans sollicitus divinis invigilare cultibus, ac animarum salutem quædere propensius. Sic tandem eos commendans Domino, graditetur aggere publico, fretus Dei auxilio i.

23 Itaque emensa nativa Gallia, post aspera ac devia Alpium itinera excepti cum Italia deducens Romam ad Apostolorum limina : ubi per diversa martyrum cœmeteria quærens orationum juvinaria, pernoctavit vigiliarum instantia, frequentius beati Petri revisoria oratoria. Praesidebat eo tempore Romanæ Ecclesie Adrianus k, vir Apostolicus, cui nuncius est Madelvus sacratissimus peregrinus, benigne est ab eo exceptus, benignus diebus multis retentus, benignissime probata ejus voluntate, cum Apostolica benedictione dimissus.

24 Prætergressa ergo Nursiae provincia l, suscepit novum Hospitem Campania m, quem exinde amplexa est in Gargano n Archangeli ecclesia, cuius

AUCTOR
HUGONE FLAV.

f
compositis
deincepsopac-
tus sui rebus,
Hierosolymam
petere statuit,

g

h

reque ipsa,
postquam ec-
clesia sua ca-
thedralis rea-
dificationi
prospectat,

gregemque vi-
cinis episcopis
commendavit,

iter illud sus-
cipit,

F

Romam, ubi
benigne a Pon-
tifice excipi-
tur,

i

k
l
m

Campaniam
et Apuliam
prætergres-
sus, mari se
committit,

AUCTORE
HUGONE FLAV.

o

oijus pro foribus aliquantis excubans noctibus confortatur Angelicis consolationibus, exhilaratur divinis revelationibus. Præstolabatur eum gaudens Appulia o, vulgante fama ejus sanctitatis insignia : quem ut vidit, mirata proclamavit cum Psalmista : Sicut audivimus, ita et vidimus. Post diversa autem locorum diverticula pontica ingreditur littora. Hinc turbidi imminent fluctus, procellosi occurunt spiritus. Suscipiunt Madelveum pontificem peregrinum vita religiosum, innocentia gloriosum. Dat naulum navigio, credens se maris periculo pastus caelesti sacrificio.

temporalem
exortam se-
dat,

* i. cœu

p
Constantino-
polim appellit,

q

r

* l. xenia, i. e.
dona hospiti-
bus dari solita.

lustrataque
deinde Epheso,
Hierosolymam
tandem detin-
tus, loca sacra
invisi.

s

t

Honorifice ex-
cipitur a loci
patriarcha,

u

x
qui ne San-
ctum, ut sta-
tuerat, apud
se retinere,
divinitus mo-
nitus,

23 Protelatur navigatio multorum dierum curriculo. Instat Sacerdos predicationibus, informat nautas doctrinis salutaribus. Continuis jejunat diebus, vigiliis pernoctat et orationibus. Cum vero die quadam assuetum nautae concinerent celeuma, garrulitateque perstreperent nautica, tempestas oritur repentina. Navis autem mediae jactabatur fluctibus, suisque solvebatur compagibus. Turbatus cunctorum animis, ablata spe salutis, sola suberat formido mortis. Tunc Presul beatissimus, non sorte dejectus velut Jonas fugitivus, sed sanctitate conspicuus, cui * probatus Domini servus, voce omnium rogatus pulsat cælum singultibus, vocat Christum gemitibus. Illico cælum ejus patuit pre-
cibus, et oratio ad supernos pervenit auditus. Nec mora aeris serenitas, marisque reddit tranquillitas, ac animorum jocunditas p.

26 Inde Byzantem q latentes tenerunt portum. Constantinopolitanum in illis diebus regebat imperium Constantinus cum Irene matre r in rebus bellicis strenuus, in cultibus divinis devotissimus. Hic accipiens, justum adveniss Madelveyum, querere et suis conspectibus presentare præcepit inventum. A quo multa audiens utilia, suaque saluti proficia, ut pro se Dei misericordiam orare dignaretur, prece quæsivit humillima, preciosaque ei offerens exeniam*, quæ ille contempsit omnia, optata via dimisit eum cum reverentia. Quem Gracia excipiens peregrinum mirata est inter suos Philosophum, extra suos Theosophum. Erat quippe vere sapiens, potens in verbo et doctrina.

27 De ore ejus procedebat mel, dulcedo mellis in lingua ejus, favus distillans labia ejus, ex dulcedesermonis præbens cunctis incendum amoris. Descendit interea Ephesus s orare ad Joannis Theologi sepulcrum, ubi effudit multarum flumina precum circumferens. In principio erat Verbum, recolens et edocens, Verbum caro factum. Inde pervenit Joppem t diversi via periculis perquirens tunicas et vestes, et eleemosynas Dorcadis, stupsensque cum Petro linteum quatuor initius de caelo submissum, jussus in eo mactare quadrupedia et reptilia terræ in mortificatione vitorum, ac manducare, fructus dignos pœnitentias faciendo. Apprehendens posthac Hierosolymam diu desideratam et jam concupiscentiam oblatam, introivit in tabernacula ejus, omnem locum sanctum fide et amore frequentans, qui est super omnia, Dominum in eis adorans, sepulcrum Jesu Nazareni crucifixi lacrymarum imbre die quotidie rigans, Christumque resurgentem a morte glorificans et adorans.

28 Nuntiatur interea patriarchas Eusebio u, qui tempore illo sanctum gubernabat Ecclesiæ Sion, Madelvi reverentissimi erga Christum devotioni, circa loca sancta diurna frequentatio, jugis pernoctatio, carnis propriae maceratio. Hic igitur, his auditis, moram pati nesciens in quaerendo, inventum amplectitur continuo, miratus in eo vulnus angelicum, sermonem modestum, mitem gressum, habitum reverendum. Posthac introduxit eum in domo matris sue et in cubiculum genitricis sue et dedit ei poculum ex vino condito et mustum malorum granatorum.

29 Cumque eum retinere cogitaret diebus vita sue omnibus, revelatione est divina admonitus x, ne propriis intentus aliorum invideret utilitatibus, neu vellet habere peregrinum, quem suspirabant filii patrem angelicum. Hoc tonitruo percussum,

dixit ad eum tremebundus : Voluntatis meæ fuit, D Frater mi, te a me umquam nolle separari : sed quia Deo nequimus resti, revertere, dilecte mi, egressere et ab ipso vestigia gregum tuorum, pasce hædos tuos iuxta tabernacula pastorum, cape nobis vulpes parvulas, quæ demoluntur vineas, sub umbra illius, quem desiderasti, sede, qui introduxit te in cellam vinariam, ordinavit in te caritatem, fulcens te floribus, stipans te malis, ac veniat Dilectus tuus in hortum suum et comedat fructum pomorum suorum, laeva ejus sub capite tuo et dextera ejus amplectetur te.

50 His dictis, multorum pretiosas Sanctorum reliquias efferves cum calice crystallino opere mirifico sculpto et obtulit, dicens : Accipe, o care meus, hoc mutui amoris pignus. Annuat Christus Dominus, his ac reliquis Sanctis intervenientibus, ut iterum nos videamus cum gaudio in coelestibus. Tandem ora, manus oculosque alterutrum exoscultantes, bona prosperaque sibi imprecantes, ab invicem divisi sunt flentes. Madelveus itaque sepulcrum Domini locumque Ascensionis, ubi steterunt pedes ejus, iterum iterumque revisens ac deosculans, nativum solum revisere deliberavit gaudens et exultans, Dominum in adjutorium suum intendere petens et exorans.

sacris cum re-
liquis calice-
que crystalli-
no donatum
dimittit.

y

ANNOTATA.

a Sanctus Virodunense S. Vitoni monasterium, priusquam Virodunensem fieret antistes, abbatis munere moderatus est. Vide Hugonem supra num. 6 et 7, vel etiam Commentarium § 5.

b In Geographica episcopatus Virodunensis Tabula, Historia Lotharingicæ tom. I a Calmeto præfixa, haud procul ab Azonæ fontibus vicum invenio, Ricourt Gallicæ nominatum : idemque est forte cum vicu, qui hic Raherei-curtis appellatur?

c Nec fluuius, nec vicus nominis hujus occurrit, nisi forte quis hic Azonam seu Assonam fluuium, vicumque fore cognominem velit intelligi.

d Quid sit Precaria seu potius contractus pre-
cariae num. 55 Commentarii exposui.

e Videsis, quæ in has notis chronicas, a bio-
grapho adhibitas, Comment. prævii num. 52 obser-
vata sunt.

f Abbatiam S. Amantiæ Vitoniano monasterio ab ipsomet S. Amantiø, de quo ad quartam Novembri diem, memorie ejus sacram, erit agendum, donatum non fuisse, num. 45 et tribus seqq. probatum invenies.

g Annum Christi 763 cum anno tertio decimo ordinationis episcopalis, a Sancto nostro suscepto, idcirco hic componit Hugo, quod eum anno 755 ad Virodunensem cathedralm statuimus promotum. Verum vide, quæ de hac Sancti promotione § 5 disputata sunt.

h Pro his, quæ de SS. Gorgonii, Naboris et Nazarii reliquis, Roma in Galliam a S. Chrodegando, Metenium episcopo, translatis, memorie hic prodit Hugo, videsis tom. III Februarii Comment. prævium de SS. Dorotheo et Gorgonio martyribus Commentarium, idcirco præcipue etiam hic consulendum, quod varii in eo, quos hic admittit Hugo, errores num. 54 accurate notentur.

i Quo circiter tempore iter Hierosolymitanum arripuerit Sanctus, Comment. prævii § 6 utcumque definiti.

k Dun Sanctus Roma Hierosolymam peregrinatus est, S. Petri cathedralm (ad Commentarium præv. num. 61) ibidem probabiliter occupabat Paulus, Wasseburgio memoratus; est autem hic nominis hujus Papa primus, qui ad 28 Junii diem, qua propterea etiam de eo apud nos actum est, Martyrologio Romano Sancti titulo inscribitur.

l Nursia, urbs Italiae, inquit Baudrandus, in Sabinis Livio, Ptolemæo et aliis, nunc etiam Norcia,

Norcia,

A Norcia, urbs parva ditionis Ecclesiae in Umbria. Per Nursiae ergo provinciam Hugo hic intelligit non ipsam Nursiam, sed Umbriam, quam verosimilime idcirco, quod Nursiam urbem in se concludat, Nursia provinciam appellat.

m Provincia haec est Italica sub dominio summi Pontificis sita, quæ, quod in se Romanam complectatur, Campania Romana, incolis la Campagna di Roma solet vocari.

n Mons hie est, in Apulia Daunia ad mare Adriaticum positus, apparitione et cultu S. Michaelis archangeli celebris. Accurata ejus descriptio tom. VIII Septembri in historice de omnibus Angelic Comentario § 19 suppeditatur; quo propterea curiosum lectorem brevitatibus ergo remitto.

o Italica Meridionalis regio, hodierni Neapolitani regni pars, duplificiter, ait Baudrandus in Geographia, sumebatur ab antiquis, nempe Apulia lata et Apulia proprie dicta; dividebatur autem Apulia propria in Apuliam Peucetiam et Apuliam Dauniam. Quam ob rem, cum mons Garganus, uti ad lit. præced. dixi, in Apulia Daunia situs sit, minus recte Hugo hic insinuat, Sanctum ex monte Gargano petendo Apuliam iter suum Hierosolymam versus promovisse.

p Miraculum hic factum verosimilime vult Hugo; verum adi Commentarij previi num. 74.

q Adjectivum a nomine proprio Byzantium, quo Constantinopolis, urbs Thracie, quæ ex imperatorum Graecorum sede Turcarum tandem regia evasit, quondam vocabatur.

r Constantinus cum matre Irene ante annum 780 imperii Constantinopolitanus seu Orientalis habenas non tenuit, uti in Commentario previo num. 60 docui. Hugo adeo, qui Sancti obitum anno 776 innectit, certissime hic errat.

s Urbs haec est Asia Minoris maritima, quæ comodo in ora maris Aegei et sinus Jonii portu gaudet, sanctique Joannis Evangeliste gloriatur tumulo.

t Urbs haec in Palæstina ad oram maris Mediterranei sita est, ex eaque Hierosolymam terrestri itinere venitur. In civitate illa habitavit mulier, nomine Tabitha seu Dorcas, quæ pauperibus viduis, ut Act. cap. 9 narratur, vestes faciebat et tunicas, atque per S. Petrum Apostolum a mortuis fuit resuscitata. Item in eadem civitate versatus est Petrus, quando ei obligit visio. Act. 10 memorata, qua per lintei, et celo in terram submissi omniaque animalium genera concludentis, aspectum didicit, gentes esse ad Evangelium admittendas. Ad hanc Petri visionem, et ad Dorcadis in pauperes pietatem occasione civitatis Joppensis, per quam Sanctus Hierosolymam petiit, verbis sequentibus alludit biographus.

C u Cum Sanctus Hierosolymam advenit, sanctus hujus civitatis patriarcha erat non Eusebius, sed Theodosius. Vides Commentarium num. 63.

x Revelationis hujus fidem penes Hugonem stare volo. Adi Commentarium num. 74.

y Sanctum multas reliquias una cum calice crystallino a patriarcha Hierosolymitano accepisse, testatur etiam Bertharius. Vide Commentarium num. 7.

CAPUT III.

Reliquias in novam cathedralē ecclesiam transfert, totum virtuti et gregi suo se dedit, plures possessiones monasterio S. Vitoni acquirit, in morbum lethalem incidit et moritur.

Sanctus Hierosolymus rediit, magna letitia Viroduni excipitur,

Inde longo ac vario labore itineris redditus est finibus patriis. Recepit Alumnum leta tellus Gallica: occurrit Pastori leta plebe Virundica: Lætentur cœli et exultet terra, vox consonat urbana et rusticana: fluunt lacrymæ gaudio plena; madent letitia genæ: coronatur civitas: plateas replet hilaritas, ecclesiæ jocunditas. Pontifex egregius Dei auxilio fultus, Sanctorum reliquias onustus, intrat ecclesiæ devotus, orat Dominum corpore

terre prostratus. Consurgens episcopalem ascendit thronum, salutat clerum ac populum, dans omnibus pacis osculum, adjungens benedictionis signaculum.

AUCTORE
HUGONE FLAV.

reliquias,
Hierosolymis
allatas, inno-
cam ecclesiam
transfert,

52 Quisque sua repetit, sacraria Præsul addivit, Pignera depositus, post hæc sua tecta subivit. Singula perquirit, si pax, si vita salubris: Omnia, que voluit, fore prospera protinus audit, Ore Deo grates persolvit, pectora laudes.

* remunerata

Postera die lustrata novæ ecclesiæ fabrica, laudata artificum industria, renumerata * custodum diligencia, ordinat tempus et diem consecrationi habilem, cunctis religione venerabilem a. Quæ ubi illuxit, Præsul cum sacris ordinibus ecclesiastico ritu omnibus exterius, interiusque rite peractis, reliquias Hierosolymitanas in principali absida loco congruis venerabiliter collocavit b.

b claret mira-
culis,

53 Quæ vero in antiquiori fuere ecclesia, in parte altaris dextera in crypta subterranea decenter composita. Erat autem hic Præsul beatissimus studio castitatis mundus, abstinentia robore validus, doctrinae dapiibus refertus, patientia longanimitate humili, auctoritatis fortitudine erectus, pietatis gratia benignus, justitiae securitate districtus. Qui pastorali sollicitudine gregi sibi credito invigilans, alios cœlestis doctrinae verbis erudit, multis religiosis vite exemplis roboravit, plurimos E quoque ab omni infirmitatum molestia curavit, quosdam etiam a demoniacis spiritibus liberavit, omnibusque exemplar et speculum totius sanctitatis se prebuit.

E cum cognovisset revelatione divina se mundanis liberandum tumultibus, in ecclesia, in qua adole-
verat quotidiano virtutum proiectu, cui primo pastor et rector institutus, de qua etiam ad pon-
tificum promotus fuit, sepultræ suæ locum de-
legit c. Licit enim omnium ecclesiærū insudaret corpori suo
utilitatibus, hanc tamen præ omnibus locis sacris sepielingo
post primam, que sedes est episcopal, coluit, ecclesiam S.
amplificavit et provectu. Quod etiam omnes præ-
decessores ejus fecisse novimus, utpote qui, ex-
ceptis perpaucis, omnis in ea sedem habent requie-
tionis.

Vitoni deligit,

54 Imminente vero resolutonis sua tempore, cum cognovisset revelatione divina se mundanis liberandum tumultibus, in ecclesia, in qua adole-
verat quotidiano virtutum proiectu, cui primo pastor et rector institutus, de qua etiam ad pon-
tificum promotus fuit, sepultræ suæ locum de-
legit c. Licit enim omnium ecclesiærū insudaret corpori suo
utilitatibus, hanc tamen præ omnibus locis sacris sepielingo
post primam, que sedes est episcopal, coluit, ecclesiam S.
amplificavit et provectu. Quod etiam omnes præ-
decessores ejus fecisse novimus, utpote qui, ex-
ceptis perpaucis, omnis in ea sedem habent requie-
tionis.

F huicque, que
privagatio, a S. Sanctino
accepta,

55 Accepit hoc privilegii donum ecclesia ipsa a beato Patre, debito cum honore nominando Sanctino, suo fundatore, primoque Christianæ religionis et nominis apud ipsam urbem doctore, ut post matrem ecclesiam ipsa esset caput omnium Virundensium diœcesis ecclesiærū d, a qua et mater ecclesia ipsa subsistendi accepisset initium: quæ etiam est ab antiquo ab ipsius scilicet nascentis ecclesiæ primordiis cometerium episcoporum et reliquorum fidelium Christianorum. Quod privilegium ita permanet et permansit inconclusum, ut in ea fore omnes ejusdem urbis pontifices legantur divinis aptati servitiis, tonsorati, nutriti, edociti, consegrati, excepta ipsa inunctione Pontificalis dignitatis, quam constat esse matris ecclesie, et frequentius, qui in ea functi sunt abbatis officio, per virtutum studiæ inthronizati sunt in solio episcopali e.

e multorumque
episcoporum
sepulitura ha-
betur illustris,

56 Et merito veneratur ab omnibus locus ille, merito expetitur, merito diligitur, quem apex tantæ dignitatis attollit, quia, etsi eis, qui illo oratori convenient, qui Domino inibi famulantur, qui corpora sua ob Sanctorum patrocinia illic tumulari precentur, si desunt bona acquisita, per meritum sufficere possunt, quæ a loci fundatore sancto Sanctino, a Sanctis inibi quiescentibus prestabuntur, tamen prout fides potentium merebitur. Attestatur huic nostræ astipulationi domini Berthari memorialis antiquitas, qui sanctorum Virundensium Pontificum Acta replicans, basilica quoque hujus meminit in hec verbi: Basilica, inquiens, in qua prædicti episcopi requiescant, est in honore sancti Petri constructa, et habet multorum episcoporum sepulcra, et propter hoc multum a fidelibus veneranda f.

f Huic ergo loco beatus Madelveus anno vita
anno vita sua
suæ penultimi, dono Theuthardi adquisivit res penultimi
quasdam